

29.08.2023

IMO auditoinnin (IMSAS) koordinaatioryhmä

Aika 29.08.2023 klo:09-11:00
Paikka Hybridikokous: Skype / nh Harju, Traficom (Opastinsilta 12A)

Paikalla Juha-Matti Korsi, Traficom, pj
Matti Eronen, Väylävirasto
Joonatan Ahlroos, Väylävirasto
Antti Kangas, Ilmatieteenlaitos
Sari Talja, Fintraffic VTS
Tommi Kontto, Syke
Risto Haimila, Otkes
Hanna Suutarla, Traficom (SPC), siht.,

Etänä Rami Ruuska, SM
Milka Parviainen, YM
Timo Repo, OH
Susanna Jansson, Traficom
Ilmari Hyvönen, OKM
Katja Viertävä, LVM (agendan kohtaan 4 asti)
Sami Järvenpää, Rajavartiolaitos
Timo Repo, OH
Eeva Havas, Rajavartiolaitos
Eeva-Maija Puheloinen, YM (agendan kohdasta 5 alkaen)
Jarno Pöntinen, OH
Laura Sarlin, LVM (agendan kohdasta 5 alkaen)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo. 09:08.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Ei huomioita.

3 Keskustelua merenkulkuhallinnon vuosittaisesta katselmuksesta

Agendan mukaisesti puheenjohtaja avasi keskustelun merenkulun hallinnon katselmuksesta. Puheenjohtaja alusti toteamalla, että oli keskustellut katselmuksesta konseptina eilen LVM:n kanssa ja saanut vihreällä valoa. Puheenjohtaja myös korosti, että katselmus tulisi aloittaa "epävirallisesti", ilman erityisiä perustusasiakirjoja IMSAS koordinaatioryhmän toimesta.

Talja kertoi, että katselmusta oli käsitelty Fintrafficin johtoryhmässä ja se oli saanut kannatusta.

Haimila Otkes:ista totesi, että katselmus on hyvä ajatus tässä tilanteessa, jossa koko merenkulun hallinto on muodostumassa. Katselmuksessa voisi vetää kasaan kehityskulut ja haasteet, se voisi olla vähemmän byrokraattinen ja kukin valmistelisi oman osuutensa omassa "putkessaan". Kaikkiaan Otkaes kannattaa katselmusta lämpimästi.

Ilmatieteen laitos ei pidä katselmusta liian työläänä ja toivoo, että se myös pidetään tehokkaana.

29.08.2023

Eronen toteaa, että Väylävirastossa ei olla puhuttu katselmuksesta johtoryhmässä, mutta sitä kannatetaan. Lisäksi toivotaan, että kehitystyötä jatketaan hybridimuotoisena. Myös Ahlroos Väylävirastosta, jolle merkittävä osa odotetuista tehtävistä on tulossa, kannattaa katselmusta.

Hyvönen OKM:stä totesi, että ei ole saanut ministeriön virallista kantaa, mutta totesi, että koska rooli on pieni, vastusta ei näyttäisi olevan. Kantaa virallisuuteen tai epävirallisuuteen ei erityisesti ole, mutta ei vastusteta myöskään virallisempaa asemointia, koska OKM:llä on vain vähän tehtäviä, joista ollaan vastuussa. Toisaalta voisi helpottaa, jos olisi virallisesti nimetty yhteyshenkilö katselmukselle.

Puheenjohtaja ehdottaa, että jos kuitenkin lähdettäisiin liikkeelle epävirallisesti. Haimila Otkes:ista huomautti, että vuonna 1996 perustettu METO -ryhmä perustui aluksi epäviralliselle yhteistyölle, keskustelluille ja koordinaatiolle ja on osoittautunut menestyksekkääksi foorumiksi. Olisi hyvin mahdollista, että tämä menisi samaan suuntaan. Tuodaan esiin, että METO:ssa takana on ministeriölausuma, mutta lausuman ja perustamisen aikajärjestyksestä ei synny näkemystä.

Puheenjohtaja toteaa, että jos hallinnon kehittämiseksi katselmuksen avulla vaatii jatkossa virallisen työryhmän, perustetaan sellainen sitten jatkossa. Todetaan, että katselmus on itsessään itseään korjaava ja kehittävä mekanismi.

Keskustelu siirtyy mahdollisuuteen sisällyttää keskusteluihin myös yksityinen puoli viranomaiskentän lisäksi. Haimila ehdottaa myös muiden toimijoiden tuomista samaan pöytään. Eronen toteaa, että jos yksityisiä toimijoita tuotaisiin samaan yhteyteen virallisesti, toiminta menee helposti kankeaksi ja nousee erilaisia toimivaltakysymyksiä; epävirallinen ja viranomaisten kesken on joustava ja hyvä.

Keskustellaan laajemmin mahdollisuudesta tai veloitteesta vastuuttaa merenkulun hallinnon koordinaatio/katselmukseen osallistuminen joillekuille nimetyille henkilöille organisaatioissa. Puheenjohtaja epäilee, että virallisen nimityksen resurssin vaatiminen voisi johtaa resurssivajeeseen ja edelleen linjaukseen, että resurssi ei ole tarpeellinen, mikä saattaisi rampauttaa katselmustoiminnan. Puheenjohtaja ehdottaa edelleen epävirallista lähtökohtaa, josta voidaan tarvittaessa viedä katselmusta virallisempaan suuntaan.

Talja ehdottaa, että jatketaan samoilla nimetyillä henkilöillä kuin koordinaatioryhmässä.

4 Päätös katselmuksen kanssa etenemisestä

Päätetään edetä katselmuksen kanssa ehdotuksen mukaan epävirallisesti, toistaiseksi jatkuvasti ja kerran vuodessa tapahtuvasti.

5 Katselmukseen osallistuvien tahojen nimeäminen

Siirrytään agendan seuraavaan kohtaan. Puheenjohtaja ehdottaa katselmukseen osallistuviksi viranomaistahoiksi tässä ryhmässä olevia tahoja sekä tullia, ELY:ä ja AVI:ja. Väyläviraston Eronen toteaa, että tullit ovat keskeinen toimija, joka erityisesti kerää tietoa ja vastaanottaa ilmoituksia (FAL -direktiivi). Puheenjohtaja toteaa myös, että tullit ovat merenkulkuviranomaisia.

Puheloinen liittyi kokoukseen ja toi esiin, että AVI on satamia ympäristöluvittava taho, joka uuden hallitusohjelman myötä yhdistyy ELY:iin. Hallitusohjelmassa on kirjaus uuden valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston perustamisesta, joka koskettaa myös Aveja ja ELYjen Y-puolen toimintoja.

29.08.2023

Hyvönen (OKM) tuo esiin merikoulutoimeen liittyvät autonomiakysymykset ja sen, että vaikka oppilaitoksilla ei ehkä olisi paljoo annettavaa katselmuksessa, niille voisi olla hyötyä osallistumisesta siihen. Todetaan, että voitaisiin myös tunnistaa tahot, joille olisi hyötyä merenkulun hallinnon ymmärtämisestä ja mieltä miten heille voitaisiin välittää tietoa.

Todetaan, että AVI:hin liittyy myös työ- ja elinkeinoministeriö, toisaalta sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyö merenkulkusektorin kanssa on koronatilanteen muututtua vähentynyt, eikä sitä kannata sisällyttää tähän harjoitukseen.

Sarlin (LVM) liittyi kokoukseen ja vahvisti, että ministeriöllä on positiivinen kanta katselmukseen ja nimettyjen tahojen liittäminen osaksi katselmusta on perusteltua.

Puheenjohtaja tiedustelee, onko muita tarpeellisia tahoja? Haimila toteaa, että tarvittaessa ja asiakohtaisesti voidaan laajentaa katselmukseen osallistuvia, mutta näin on hyvä aloittaa; samalla kannattaa pitää rajapinta avoinna, jos nousee tarpeellisia tahoja esiin. Tämä todettiin hyväksi lähestymistavaksi.

6 Linjauspaperin jakaminen kahtia

Suutarla (Traficom) esittelee rakenteelliset muutokset linjauspaperiin. Nykyinen linjauspaperi jaetaan kahteen osaan, joista ensimmäinen osa kuvaa III-koodin mukaisesti hallinnon järjestämisperiaatteet, tavoitteenasetannan, mittauksen, vaatimustenmukaisuuden valvonnan sekä hallinnon katselmuksen ja IMO säätelyn tuominen kansalliseen lainsäädäntöön. Ensimmäisessä osassa esitellään myös lyhyesti ministeriöt ja operatiiviset toimijat.

Toisesta osasta tehdään liite 2, jossa voidaan laajemmin kuvata merenkulun hallinto ja jota voidaan jatkossa käyttää myös sidosryhmäviestinnässä.

Haimila nostaa esiin kysymyksen hallinnon kirjoitusasusta - tulisiko sen olla "merenkulkuhallinto" vai "merenkulun hallinto". Puheenjohtaja linjaa, että "merenkulun hallinto", on parempi termi, joka kuvaa paremmin että hallintoon kuuluu monenlaisia toimijoita ja että hallinto koostuu yhteistoiminnasta, ei yhdestä yksiköstä.

Kaikkiaan paperin jakaminen todetaan hyväksi ajatukseksi, joka tukee sitä, että ohjeistus pidetään lyhyenä. Päätetään edetä näin.

7 Linjauspaperin läpilukua

Päätetään käydä linjauspaperia tarkemmin lävitse.

Käsitellään aluksi "Implementointiprosessi" kaaviokuva. Otkes nostaa esiin, että Traficom on "Suomen IMO viranomainen" ja keskeinen äänitorvi siihen suuntaan. Sarlin kommentoi, että lainsäädäntöprosessikuva vaikuttaa järkevältä, mutta haluaa palata siihen tarkemmin Suutarlan kanssa erikseen. Haimila kysyy pitäisikö OM:n kommentoida myös kaaviota. Eronen ehdottaa, että IMO:n lisäksi IHO:n ja IALA:n voisi mainita kaaviossa, niin sitä voisi käyttää muuallakin. Puheenjohtaja toteaa, että kaavio näyttää hyvältä ja voidaan edetä puhutusti.

Seuraavaksi tarkastellaan "Merenkulkuhallinto" -kuva, Eronen huomauttaa, että kirjoitusasu tulee korjata erikseen kirjoitetuksi. Puheenjohtaja kuittaa.

29.08.2023

Puheloinen ehdottaa aluehallintovirastojen lisäämistä kuvaan. Tätä kannatetaan. Keskustellaan ohjaavista tahoista, mitä tulee ELY:hin ja AVI:hin. Eronen ehdottaa valtion yhtiöiden lisäämistä katselmuksen osallistujiin, mainitsee esimerkkinä Arctian.

[Loput päätetyt korjaukset tehty suoraan asiakirjaan.]

8 Katselmusagenda

Seuraavaksi käsiteltiin agendan mukaisesti ehdotettu merenkulun hallinnon katselmuksen agenda.

Puheenjohtaja esittelee agendaluonnoksen ja avaa keskustelun.

Aluksi todetaan, että yhdyssanat tulee jälleen purkaa (merenkulun hallinto). Haimila ehdottaa agendan järjestykseen muutosta, on parempi aloittaa sillä missä ollaan tässä ja nyt. Puheenjohtaja myötäilee ja toteaa, että on hyvä aloittaa jostain kunnosta. Puheloinen tiedustelee vielä katselmuksen roolia, onko se epävirallinen. Puheenjohtaja toteaa, että se on epävirallinen ja jokainen tuottaa itse omasta organisaatiostaan tarvittavan tiedon. Suutarla täydentää, että tarkoituksena on avata avainprosessit. Puheloinen tiedustelee, mitä katselmusagendassa mainituilla avainprosesseilla tarkoitetaan. Keskustellaan siitä mitä avainprosessit ovat suhteessa merenkulun hallintoon ja IMSAS-auditoinnin sovellusalaan. Todetaan, että kukin määrittää itse omat avainprosessinsa, mutta olisi hyvä, jos ainakin yllä listatut vastuut olisi kuvattu ja mittaroitu. Näitä voidaan sitten esitellä katselmuksessa. Tarkoitus on kuitenkin samalla, että katselmus auttaa kehittämään "helikopteriperspektiiviä" hallinnosta, eikä ensimmäiselle kerralle tarvitse olla täydellistä. Puheenjohtaja toteaa, että viimeistään 7 vuoden päästä ollaan paremmalla mallilla. Todetaan, että osin avainprosessit ovat niitä, joita kukin tahtoo tuoda esiin. Kangas kommentoi, että olisi hyvä, jos avainprosessin käsite sidottaisiin suoraan operatiivisiin tehtäviin virastoilla. Keskustellaan katselmuksen juoksutuksesta ja todetaan, että katselmukseen tulee varata aikaa koko päivä ja kunkin esitykselle vähintään 20 minuuttia. Haimila toteaa, että voidaan nimittää katselmuspäivä (Hallinnon) Merenkulun Päiväksi.

Päätetään pitää erillinen katselmuksen suunnittelukokous hyvissä ajoin ennen katselmusta, jotta tiedetään millaista materiaalia pitää esitellä. Suutarla kysyy yhteystietoja ELY:ihin, tullille ja AVI:hin, todetaan että sähköpostiosoitteita löytyy.

9 Seuraava kokous

Seuraavan koordinaatiokokouksen ajankohta päätetään ilmoittaa sen jälkeen, kun puheenjohtaja on sopinut asiasta Miettisen kanssa.

23.10 suunnittelukokous 13:00 -16:00

20.11 varsinainen katselmus 09-15:00

10 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo. 10:45.

29.08.2023

Jäsenet Anne Miettinen, LVM pj (vuorotteluvapaalla)
Juha-Matti Korsi, Traficom vpj
Katja Viertävä, LVM
Pinja Oksanen, LVM
Matti Eronen, Väylä
Antti Kangas, Ilmatieteenlaitos
Sari Talja, Fintraffic VTS
Rami Ruuska, SM
Sami Järvenpää, Rajavartiolaitos
Milka Parviainen, YM
Tommi Kontto, Syke
Ilmari Hyvönen OKM
Timo Repo, OH
Jussi Soramäki, VN
Risto Haimila, Otkes
Laura Sarlin, LVM

Varajäsenet Helena Orädd, Väylä
Patrick Eriksson
Jouni Patrakka, Fintraffic VTS
Timo Kerttula, SM
Eeva Havas, Rajavartiolaitos
Eeva-Maija Puheloinen, YM
Jarno Pöntinen, OH

Sihteeri Hanna Suutarla, Traficom